

Dokumenty:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Dz. U. nr 95 poz. 425 z późniejszymi zmianami.

Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach, Dz. U. nr 85 poz. 539 z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, Dz. U. nr 61 poz. 624 z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 1999 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego, Dz. U. nr 14 poz. 129.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, Dz. U. nr 4 poz. 17.

Manifest bibliotek szkolnych UNESCO/IFLA, tłum. Bogumiła Staniów, "Biblioteka w Szkole" 2000, nr 11, s. 1.

Biuro Analiz Sejmowych przygotowało dwie niezależne ekspertyzy (7 sierpnia 2009 roku i 22 grudnia 2009 roku)

A oto fragment opinii wydanej przez Biuro Analiz Sejmowych z 7 sierpnia 2009 r. (BAS-WASiG 1529 /09)

(...) Działalność bibliotek szkolnych regulują: prawo oświatowe i biblioteczne.

Zgodnie z przepisem art. 67 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z biblioteki. Można więc uznać, że w ustawie oświatowej zawarto lakoniczny przepis nie dający gwarancji, że w każdej szkole będzie funkcjonować biblioteka szkolna. Pod tym względem bardziej jednoznaczny jest art. 22 ust 1. ustawy o bibliotekach (Dz. U. z 1997 Nr 85 poz. 539 ze zm.), zgodnie z którym biblioteki szkolne służą realizacji programów nauczania i wychowania, edukacji kulturalnej i informacyjnej dzieci i młodzieży oraz kształceniu i doskonaleniu nauczycieli i w tym celu w każdej szkole publicznej jest prowadzona biblioteka szkolna. W ustawie o bibliotekach dodano także nowelizacją z 27 lipca 2001 r. przepis wprost stanowiący, że biblioteki szkolne nie mogą być łączone z innymi bibliotekami i instytucjami kultury.

Uszczegółowienie zadań szkoły dotyczących organizacji biblioteki szkolnej zawarto w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624 z późn. zm.). Zobowiązuje ono do szczegółowego określenia w statucie szkoły organizacji biblioteki szkolnej, zadań nauczyciela bibliotekarza, zgodnie z potrzebami danej szkoły, w szczególności z uwzględnieniem zadań w zakresie:

- udostępniania książek i innych źródeł informacji,
- tworzenia warunków do poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się technologią informacyjną,
- rozbudzania i rozwijania indywidualnych zainteresowań uczniów oraz wyrabiania i pogłębiania u uczniów nawyku czytania i uczenia się,
- organizowania różnorodnych działań rozwijających wrażliwość kulturową i społeczną.

Statut szkoły określa również zasady współpracy biblioteki szkolnej z uczniami, nauczycielami i rodzicami (prawnymi opiekunami) oraz innymi bibliotekami.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z dnia 15 stycznia 2009 r.) zawiera szereg odniesień do roli biblioteki szkolnej w realizacji celów edukacyjnych. Dla przykładu w jego Załączniku 2 Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych stwierdza się, że realizację wymienionych w nim celów edukacyjnych "powinna wspomagać dobrze wyposażona biblioteka szkolna, dysponująca aktualnymi zbiorami, zarówno w postaci księgozbioru, jak i w postaci zasobów multimedialnych. Nauczyciele wszystkich przedmiotów powinni odwoływać się do zasobów biblioteki szkolnej i współpracować z nauczycielami bibliotekarzami w celu wszechstronnego przygotowania uczniów do samokształcenia i świadomego wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystywania informacji."

Status zawodowy nauczyciela bibliotekarza reguluje Karta Nauczyciela oraz szereg rozporządzeń, wśród nich rozporządzenie dotyczące wymogów kwalifikacyjnych.

(...) Materia związana z organizacją i funkcjonowaniem bibliotek publicznych i szkolnych nie jest uregulowana w umowach międzynarodowych, podpisanych przez Polskę. Należy jednak podkreślić, że na forum organizacji międzynarodowych zrzeszających państwa czy też narodowe instytucje podejmowane są działania na rzecz wypracowywania i upowszechniania standardów funkcjonowania bibliotek. (...)

W 1980 roku IFLA i UNESCO opublikowały w Manifeście Bibliotek Szkolnych szczegółowe zalecenia standaryzacyjne dla nowoczesnych bibliotek szkolnych. Określa on najważniejsze zadania biblioteki szkolnej w procesie dydaktycznym. Zawiera również wytyczne co do celów i kierunków działania, wymienia niezbędne warunki potrzebne do jej prawidłowego funkcjonowania, precyzuje przygotowanie i zadania personelu bibliotecznego a także warunki efektywności działania.

W 2002 roku ukazał się dokument Biblioteki szkolne. Wytyczne IFLA/UNESCO, który traktuje przede wszystkim o usługach bibliotecznych, procesach ich wykonywania, kwalifikacjach personelu, i zbiorach, które mają służyć osiągnięciu celów szkoły, realizacji programu nauczania i jednocześnie przygotować użytkowników bibliotek szkolnych do życia w społeczeństwie informacyjnym. Zalecenia IFLA/UNESCO nie mają oczywiście charakteru obligatoryjnego, ale w założeniu służą opracowywaniu narodowych zaleceń, gdyż propagują aktualne sprawdzone i optymalne rozwiązania.